

In Memoriam Willem Kraak

Op 26 juni 2006 is in zijn woonplaats Bussum Willem Kraak op de leeftijd van 91 jaar overleden. Hij heeft de leeftijd van de zeer sterken bereikt.

Vanaf 1971 was hij lid van onze vogelwerkgroep, maar beëindigde het lidmaatschap noodgedwongen acht maanden voor zijn overlijden. Desondanks meen ik dat we hem recht doen door zijn betekenis voor de ornithologie en de vogelwerkgroep hier te schetsen.

Willem hield zich al lang voordat de vogelwerkgroep werd opgericht met vogels bezig. Op zijn zesde jaar had hij reeds volop belangstelling voor vogels. Hij studeerde aan de Rijksuniversiteit in Leiden klassieke talen en oude geschiedenis. Reeds op 26-jarige leeftijd promoveerde hij cum laude op het proefschrift "Vogeltek in de oudheid, in het bijzonder bij Aristoteles". De combinatie van zijn vak taal- en letterkunde met zijn hobby ornithologie bleek een zeer vruchtbare. Diverse publicaties kwamen daaruit voort, waaronder het samen met anderen geschreven standaardwerkje "Beteekenis en etymologie van de wetenschappelijke namen der Nederlandsche vogels". Voor mij was hij een vraagbaak als ik uitvoerige informatie over vogelnamen wilde inwinnen.

Als vogelwaarnemer was Willem vooral in en rond de Tweede Wereldoorlog actief en van zijn dagboeken is voor onze avifauna dankbaar gebruik gemaakt. In die periode maakte hij ook naam met zijn spraakmakende theorie dat volwassen Bergeenden van de Gooise IJsselmeerkust zich op ruitrek naar de Duitse Wadden zouden begeven. Later is dit bevestigd door het vaststellen van de aanwezigheid van jaarlijkse concentraties van ruim honderdduizend Bergeenden in dit gebied. Die bleken niet alleen uit het Gooi afkomstig te zijn maar ook uit een areaal dat vrijwel alle kusten van de Noordzee t.e.m. Schotland besloeg.

Belangwekkend was ook zijn hoofdstuk over de historie van de Gooise avifauna in "Vogels tussen Vecht en Eem, waarin zelfs gegevens over Gooise vogels in de literatuur waren opgenomen. Zijn voorliefde voor de Purperreiger en Bergeend kwam tot uiting met publicaties in De Korhaan, waarin hij met enige regelmaat publiceerde. In een interview met hem in 1992 - hij was toen al 78 jaar- in de jubileumuitgave "25 jaar vogels in het Gooi" maakte hij ons deelgenoot van de negatieve ontwikkelingen in de regio. Een uitspraak die met gezag kon worden over een zeer lange periode. Het voordeel van zijn hoge leeftijd was, dat hij ontkwam aan het verleggen van normen, die zich voortdurend binnen enkele generaties manifesteert. Zijn toen geuite wens was "Neem niet alleen de fakkel over, maar blijf ook creatief en ontdek nieuwe problemen".

Met het heengaan van Willem Kraak hebben wij een gewaardeerde, veelal als solist opererende vogelwaarnemer verloren, die door zijn bijdragen de door hem verworven kennis met ons deelde.

Dick A. Jonkers